

El model d'educació sexual actual vulnera els Drets Sexuals i Reproductius. Les entitats especialitzades demanen compromís polític per assolir els ODS

27/09/2016

- **Balanç positiu del projecte Agendes de Drets Sexuals i Reproductius, que ha aconseguit traslladar a l'àmbit local l'actualitat de les agendes internacionals i alertar de la pèrdua de garanties en relació als Drets Sexuals i Reproductius.**
- **Les conclusions de "L'educació afectiva i sexual: un dret, una prioritat" revelen mancances dels models pedagògics actuals i de l'abordatge de la matèria als centres educatius**

Aquest dimarts 27 de setembre, en el marc de celebració del **Dia Internacional per la Despenalització de l'Avortament** (28 de setembre) s'han presentat els resultats del projecte "Drets Sexuals i Reproductius a l'Agenda Global i en l'Agenda de Barcelona, Catalunya" i les conclusions de la investigació "L'educació afectiva i sexual: un dret, una prioritat".

La presentació de resultats s'ha celebrat a la Sala d'Actes de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona fruit de la col·laboració entre aquesta Direcció i representants de les tres entitats impulsores: [Creación Positiva](#), [Cooperació](#) i [l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears \(APFCIB\)](#).

A l'acte han assistit més de 40 entitats del sector representants dels moviments socials i la societat civil organitzada de Barcelona.

Balanç positiu del projecte #AgenesSexuals que ha aconseguit traslladar a l'àmbit local l'actualitat de les agendes internacionals i alertar de la pèrdua de garanties en relació als Drets Sexuals i Reproductius.

El projecte Drets Sexuals i Reproductius a l'Agenda Global i a l'Agenda de Barcelona, Catalunya ha tancat més de dos anys de feina amb un acte de cloenda en què s'han donat a conèixer els resultats obtinguts.

El projecte ha estat coordinat i promogut per Creación Positiva, Cooperació i l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears (APFCIB), i tot i que va començar a gestar-se l'any 2013, l'inici del projecte va ser el 2014.

Aquest projecte ha estat adreçat a afavorir la creació d'un espai de capacitació com a agents internacionals relacionades amb els Drets Sexuals i Reproductius (DSiR). En aquesta línia, el programa s'ha estructurat com un procés continuat de formació teòrica i pràctica, incloent-hi la possibilitat de participació en espais multilaterals i internacionals de seguiment de l'agenda de desenvolupament i altres qüestions com sessions pràctiques amb mitjans de comunicació per treballar agendes locals i globals de DSiR. Per tant, ha estat un projecte d'incidència per als agents claus, socials i governamentals, en l'àrea de la salut i DSiR.

L'objectiu principal ha estat fomentar la incorporació a les agendes dels elements fonamentals dels processos de la Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona (CSW) i Comissió sobre Població i Desenvolupament (CIPD) de Nacions Unides i, a la vegada, facilitar la implicació en els debats internacionals, com ha estat el cas [de la participació d'un grup de dones representants del projecte a la CSW60 celebrada el passat mes de març a la seu de Nacions Unides a Nova York.](#)

Amb aquest projecte s'ha promogut la participació dels diversos agents del territori als espais decisoris del sistema multilateral i europeu a través d'un procés continuat de formació i accions de sensibilització i comunicació a la ciutadania, campanyes d'incidència i de recerca.

L'objectiu específic era augmentar i promoure les capacitats d'aquests agents de manera que amplïïn el seu marc polític i puguin articular les seves agendes locals amb l'esfera internacional i viceversa. També s'ha buscat augmentar la seva consciència crítica sobre el desenvolupament i els drets humans i les seves capacitats per millorar accions de sensibilització i incidència política i social.

A més, el projecte ha fomentat la col·laboració i el treball en xarxa entre els diferents actors implicats, i ha comptat amb el suport de l'Àrea de Cooperació Internacional i Justícia Global de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

El compromís de tots els governs (locals, autonòmics, estatals i supranacionals) amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible aprovats per Nacions Unides fa imprescindible la continuïtat d'aquest projecte que requereix la voluntat política necessària per garantir la participació i coproducció de polítiques públiques amb la societat civil.

Resultats i conclusions de l'estudi: "L'educació afectiva i sexual: un dret, una prioritat".

L'estudi revela mancances dels models pedagògics actuals i de l'abordatge de la matèria als centres educatius

En aquest mateix acte, s'han presentat els resultats de la investigació "L'educació afectiva i sexual: un dret, una prioritat". La investigació, realitzada en el marc del projecte Drets Sexuals i Reproductius a l'Agenda Global i a l'Agenda de Barcelona, Catalunya, ha posat en evidència quina és la situació actual dels centres educatius públics en aquesta qüestió, tenint en compte quin és el marc normatiu de referència, i quins són els models d'educació afectiva i sexual que s'imparteixen a Catalunya i, concretament a Barcelona.

Per a l'elaboració de la investigació s'ha utilitzat la metodologia feminista, que té en compte les normes i rols de gènere i les estructures de poder que es manifesten entre gènere, raça, ètnia, classe, neocolonialisme i heteronormativitat, entre d'altres. La informació s'ha extret a través de la revisió i anàlisi de documentació rellevant (informes, currículums, pla d'estudis, estratègies actuals dels diferents governs, lleis i mesures de govern recents) i d'entrevistes semiestructurades a per-

sones implicades. Tot i que la majoria d'entrevistes s'han realitzat a l'àrea de Barcelona, s'ha intentat obtenir una visió general del territori de Catalunya.

En l'estudi es posa en relleu que el marc internacional defensa una concepció integral de la salut sexual i reproductiva. Tal com recull l'ONU, els Drets Sexuals i Reproductius (DSiR) i la seva difusió se situen també al centre dels Objectius del Desenvolupament Sostenible (ODS) establerts per les Nacions Unides. Específicament, en tres dels ODS, l'educació sexual es presenta com un dels instruments més poderosos per aconseguir una vida saludable i garantir els drets humans. L'educació afectiva i sexual és molt més que cobrir la reproducció i la prevenció de riscos. Ajuda a desenvolupar les sensacions i la imatge corporal de l'infant, i alhora reforça la confiança en si mateixos/es, contribuint notablement al desenvolupament per a prendre de forma lliure decisions, el que facilitarà comportaments responsables per elles mateixes i altres persones.

Pel que fa als models i intervencions existents a Catalunya, l'estudi ha revelat que la situació de l'educació afectiva i sexual a Catalunya pateix de mancances serioses que deriven no només en la falta de garantia dels Drets Sexuals i Reproductius sinó també en desigualtats importants, com per exemple que la matèria no figura com obligatòria en els plans d'estudi, sinó que els equips directius del centre poden decidir els continguts relacionats i com s'han d'impartir, moltes vegades assessorats pel consorci educatiu de l'ajuntament de referència, el departament d'Ensenyament o l'oferta externa d'una associació. A més, s'ha evidenciat que sovint el professorat no té la formació adequada, i que la coordinació entre departaments i administració pública és deficient. Existeix, doncs, un ampli descontentament entorn de l'estat actual de l'educació sexual. Tant experts/es com professorat expressen frustració cap al model pedagògic hegemònic, que consisteix en una intervenció externa de caràcter puntual i molt curta.

Lligat als models, la investigació ha analitzat quins són els enfocaments pedagògics i preventius en les diferents intervencions educatives que s'han analitzat, i s'hi han detectat principalment dos enfocaments: l'enfocament mèdic preventiu, que és el que s'aplica majoritàriament, i l'integral amb perspectiva de gènere, que és el recomanat per les entitats especialitzades i les institucions internacionals, però alhora el menys present a les escoles de casa nostra.

Una de les conclusions més significativa és que **el paradigma de l'educació sexual actual vulnera drets perquè no s'hi té un accés universal i no s'està proporcionant la informació i les competències necessàries**. La manca d'obligatorietat és la raó per la qual l'educació afectiva i sexual no té un paper vertebrat en el currículum escolar. Aquest factor és vital perquè l'afectivitat i la sexualitat es prenguin seriosament i ocupin un lloc rellevant en el currículum. Aquest element d'obligatorietat, a la vegada, evitaria els conflictes amb les famílies i comunitat escolar que pugui estar en desacord. Per tant, és l'única via per garantir el compliment del dret de ser informat o informada sobre els drets sexuals i reproductius. Altres mancances detectades són la mala coordinació i comunicació de les diverses intervencions que s'efectuen en un mateix centre, i entre institucions implicades; l'absència de criteris específics que regulin els continguts relacionats amb

l'educació afectiva i sexual; la formació mancada de perspectiva de gènere del professorat; i el currículum ocult com a via de transmissió involuntària de valors i coneixements més reaccionaris en la defensa dels drets.

Finalment, l'estudi subratlla tres **propostes de millora** que impactarien positivament i notablement en el model pedagògic actual. Concretament, per tal que l'educació afectiva i sexual sigui efectiva i accessible per a tothom, es proposa que consti com a matèria obligatòria durant tota l'educació reglada, que tingui un enfocament feminista i basat en els drets sexuals i reproductius, i que s'aposti per introduir-ho en un espai concret del currículum en combinació amb una progressiva transversalitat.

Es pot consultar i descarregar l'estudi en el blog d'Agendes dels Drets Sexuals i Reproductius <https://agendessexuals.wordpress.com>

Si voleu ampliar informació poder trucar al: **663 917 170** (Sílvia Aldavert) o **629 988 394** (Montse Pineda)

Organitzat per:

ASSOCIACIÓ DE
PLANIFICACIÓ FAMILIAR
DE CATALUNYA I BALEARS

Amb el suport de:

